

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 17.

Indult Bétsből, Kedden, Mártzius' 1-ső napján, 1831.

B é t s.

Ő Felsége az ifjú Magyar Király és Ausztr. Ts. K. Koronaörökös a' mult Tsőtörtökön Febr. 24-kén délelőtt eleibe ment Fels. eljegyzett Hitvesének Német Újváron túl. Ott találkozáván Német Újvárba együtt jöttek, a' hol a' Tsászárné Ő Felségével és a' Luccai Hertzegné Ő Kir. Mssgával együtt ebédeltek. — Ő Felségek délután visszatértek Bétsbe; Ő Felsége pedig a' Magyar Királyné másnap érkezett meg Sönbrunba, a' hol a' Fels. Tsászári Familia által fogadtott. Ugyan oda az nap számtalan sokaságú nép méne ki Ő Felsége láthatására és szerentsésen lett megérkezésén örömének kijelentésére.

Tegnapelőtt Vasárnap bėjövéen Ő Felsége Sönbrunnból minden fényes késéret nélkül a' Theresianumi Vitéz Akadémia épületébe onnan tartotta fényes és pompás bėjövetelét a' Ts. K. Palotába, ágyú durrogások és minden harangok hangzása között, körülvéve 's késértetve az Udvari Fő Tisztektől Ts. K. titkos Tanátsos 's Aranykultsos Uraktól egész gálában 's hallovas pompás hintókban. Az Ő Felsége koronával ékesített igen pompás hintója előtt lovagoltak némely Udvari Fő Tiszteken kívül az Országos Magyar Követség közül egynehány Magyar Méltóságok is Magyar öltözetben; a' hintó után pedig legközelebb

lovaglának az Arcier- és Magyar Királyi Testörző Sereg tsapatjai fényes gálában. A' menetelnek egész útját két felől kiállott katonaság és polgári fegyveres sereg foglalta el két sorban, 's ezek megett ezer meg ezer vala a' néző népsokasága.

Beérvén a' Felséges Királyné a' Tsász. Palotába, ott a' kiszálláskor Ő Felsége az Ifjú Király által fogadtatott, és lakásába felvezettetett az Udvari Fő Tisztségtől késértetvén.

Minekutánna Ő Felsége továbbat egy thronusos szálába méne 's ott Ő Felségének Audientzián a' Fő Méltóságú Követ Urak 's más Fő Nagyok bémutattattak és ennek vége lett; Ő Felségek és az egész Fels. Tsászári Királyi Familia az ebédlő szálába menének, az ilyen alkalmatossággal szokásban lévő nyilvános ebédlésnek tartására; mellynél sok nagy Méltóságú és Uri rendű nézők megjelentek. Midön először a' Felséges Tsászár egészségéért poharat emelének, a' város bástyáin minden ágyúk megszóllaltak 's azok ropogásait Salve lövések változtaták.

Az ebéd után 6-tod fél órakor ment véghez Ő Felségeknek öszveesketések, a' böjti napok tekintetéből egész tsendességben, egyedül a' Fels. Tsászári Familia jelenlétében, az Udvari Kis Kápolnában, a' hol a' szent foglalatosságot Ő

Ts. K. Fő Hertzegsége és Eminentliája
Rudolf Cardinalis vitte véghez.

L e n g y e l O r s z á g.

Varsó Febr. 16-kán. A' tsatapiatz-ról éppen most kaptuk a' következő két hivatalos tudósításokat: I.) Podlachiai helytartó-Vajda Wysiekiński Úr levele. Kaluszczyńból Febr. 15-kén éjjeli 12 órakor. „General Dverniczki Mniscevnél (a' Sandomiri Vajdaságban, hol a' Policza vize a' Visztulába szakad) keresztül szállott a' Visztulán, és tegnap Stoczek városán alól 7000 Kozákokot talált Vürtemberg Hertzeg vezérlése alatt 6 ágyúkkal. Kemény tsata eredt a' két Fél között. General Dverniczki, minekutánna 200-at az ellenség közzül elejtett és ugyan annyit elfogott, hátra nyomta Vürtemberg Hertzeget és 5 ágyúját elvette. Az ellenséget üzi ma is, de még eddig nints tudva nálunk, mitsoda előmenetellel. Utasok, kik Stotzekből jöttek, azt beszélnek, hogy ma reggeltől fogva délig erős ágyúzás hallatszott Stotzektől bizonyos távolságban.“ — II. General Kliczki levele: „Kimondhatatlan örömmel sietek jelentést tenni katonáink vitézségének első próbájáról az ellenséggel való megütközésben. Minekutánna én Dverniczki Generált a' Visztula jobb partjára Mniscevnél általküldöttem, darab ideig nagy nyughatatlanságban valék, minthogy tőle azután semmi tudósítást nem kaptam. Az alatt ez a' mérész General a' híres Geismar Generálon vett győzedelme által reménytelen gyönyörűséget szerzett minékünk. Imitt a' tudósítás, mellyet tőle vettem: „„Vagyon szerentsém jelenteni, hogy én, megtudván bizonyossággal, hogy General Geismar a' Lukov és Rozza között fekvő Orosz tábor Osztalynak

2 lovas vadász regementekből, 2 drago, nyos regementekből és két lovas Artilleria Batteredékből álló elő-seregével Seroczynban vagyon — megindultam Febr. 13-kán éjjeli 2 órakor Filipovka falu mellől és 14-dikben reggeli 9 órakor Stotzeknél megszálltam, honnét az ellenségnek néhány száz lovassai sietve vissza vonultak Seroczynba. Én veszteg maradtam vett fekvésében Stotzek és Seroczyn között. Egy óra mulva General Geismar előjöve egész seregével. A' tsata egyszeriben elkezdődött; mellynek egyes történeteit későbbben majd közlöm; kimenetele a' lett, hogy az ellenség 11 ágyút minden hozzá való készületestől elvesztett, 250 emberét (s azok között 2 kapitányt és 3 kisebb tiszteket) elfogtuk; a' tsatapiatzon 400 ember maradt halva, azok között egy Májor, egy Artilleriás Oberster (Novosilzoff, a' mint a' hadi foglyok vallják) és mintegy 20 más tisztek. A' mi részünkről tsak 16 ember esett el; Sebeseink száma 18, ezek között vagyon Májor Russian az 1 Uhlanus regementből, ki regementjének egy osztályával legelsőben két regementet és egy batteriát megtámadt és megszalasztott; Hadnagy Falkovski a' 3 Uhlanus regementből, Radvanski al-hadnagyok a' 2 Uhlanus regementből, Hadnagy Smolinski a' lovas Vadász regementből 'sa't. General Geismar tsupán jó futó lovának köszönheti szabadulását. Az artilleria különösen jól dolgozott és az ellenségnek 5 ágyúját öszvelövdözte a' haszonvehetetlenségig, egyet azok közzül, mellyet használnom nem lehet, Varsóba fogok küldeni.

Lengyel határ szél Febr. 16-kán. (egy Berlini Ujságból) Varsóból tsakennyit tudunk bizonyossággal, hogy még nem esett eldöntő ütközet; egyébaránt a' tudósítások nagyon zür-

zavárosok, mivel az Oroszoktól többnyire mást, még pedig ellenkezőt hallunk, mint a' mit a' Varsói levelek írnak. A' Lengyel főhadiszállás Jablonnában van, Feldmarsal Diebitsé pedig Jablunkában. A' legveszedelmesebb tsapás a' lengyeleket délről fenyegeti. General Geismár, kit a' Varsói Ujságok General Kliczki által Maruszovnál (Lublin és Pulavy között) megvertének, más hihető tudósítások szerint 54 Eskadronnal keresztül ment Pulavynál a' Visztulán, és most már délről kerül Varsónak 's hátulról fenyegeti a' lengyel tábort. Varsóban már oda jutott a' dolog, hogy az Utszák végeinek védelmére barrikádákat tsinálnak. Az Orosz foglyokat, kik eddig Varsóban voltak, most már viszik az Ország-nak túl a' Visztulai részébe, kivéven a' Generálokat (t. i. a' revolutio kiűtésekor Nov-29-kén elfogottakat) kik ott maradnak. A' legújabb Varsói levelek több rendbéli ütközetekről emlékeznek, de a' mik tsak az előseregeknek időtöltő tsatázásai látszanak lenni. Hanem a' mi Vrotnov falunál (Vengrovtól éjszakra) történt az igazán keményetske tsata lehetett Zymirski Lengyel General alatt. Itt a' lengyelek 4 ágyúnyeretnek magokkal, és a' hídat (Liviecz vizén) megtartják kezekben, de úgy beterítve 's megrakva holtakkal, hogy alig tudtak rajta a' katonák keresztül menni. — Azonközben a' bizonyosnak látszik, hogy az Orosz Generálok az ütközetet kerülni akarják, míg az egész tsászári tábor illendően Centrálva minden pontokon jó fekvésű helyet venne magának. — A' lengyel tábornak erejét lehet mintegy 150,000 emberre tenni. Varsóban a' Nemzeti gárdát Hertzeg Czartoryski megmustrálta. A' gárdának fejér zászlója van, veres kereszt rajta ezzel a' feljül írással lengyelül és oroszul:

„Isten nevében; a' mi szabadságunkért és a' tietekért“: General Sieravski a' Zamoski várvezér, az Orosz Seregeken keresztül Varsóba el tudamenni, Oberster Krysinski viszi a' vár kommandót helyette.

Lengyel határ szél Febr. 13-kán. (a' Burkus Status Ujságból) Utasok, kik ide a' határszélre most érkeztek, beszélnek, hogy az Orosz tsászári tábornak egy erős Osztálya General Geismár vezérlése alatt Pulavynál átlament a' Visztulán, és tsak hamar azután megütközött egy Lengyel Sereggel, az ütközetnek szerentsés (de kinek a' részére?) kimenetelével tovább ment a' nevezett General és Radom városát elfoglalta, 's onnét Roszynba marsírozott. Egy másik ütközet Pultusknál esett, hol a' Lengyeleket General Rozniczki vezérlette. Itt a' lengyelek vesztesége nem kevés volt, és sok sebe-seket hordtak vissza Varsóba.

Varsó Febr. 19-kén. Tegnapelőtti reggel olta szüntelen halljuk a' szakadatlan erős ágyúzást. A' béhozott megsebesedteknek előadása szerint, az egész Országúton Vengrovtól fogva (hová 16 ikban az Oroszok Feldmarsal Gróf Diebits vezérlése alatt bémentek) Stanislavovig hartzol a' két tábor egymással. Tegnapelőtt délben General Chlopiczki, ki a' főhadiszálláson Grochovban (Varsótól egy mértföldnyire) a' General-Stabnál volt, hirtelen parantsolatot kapott, hogy a' hartz-líneába siessen. — 16-ikban Gen. Skrzeczki a' 5-ik és 4-ik gyalog regimentekkel Liv és Dobre között (feljül Minsken) Orosz General Rosenhadait reggeli 5 órától estig tartoztatta, és a' Lengyelek tsak másnap reggel vonultak vissza Varsó felé. A' Sebeseznek nagy száma, kiket folyvást hoznak a' városba

és a' kiknek többnyire szúrt vagy vágott sebjek vagyon, bizonyítja a' hartznak megátalkodott keménységét. A' tegnapi napnak resultatumiról még nintsen tudósítás kiadva. Annyi bizonyos, hogy az Oroszok mind inkább inkább közelednek, és a' Lengyel fő erő közelébb vonúl öszve Prága alá.

Varsó Febr. 21-kén. A' f. H. 19-kén igen kegyetlen hartz támadt az Országút mentében Minsk és Milosna között, és Feldmarsal Diebits nagy tábora egy félkarikában mintegy 3 mföldnyire közeledett a' fő városhoz. Az Orosz tábornak bal szárnya az ágyúkkal meg- rakott erdőségnek védelme alatt hartzol- va előnyomult Milosnaig, a' Centrum Grochov felé és a' jobb szárnya ismét lejjebb kiterjeszkedett Prágával szemközt, Varsónak szemei előtt. A' Milosnai ütközet 19-ikben késő éjjelig tartott minden resultatum nélkül, mint- hogy mind a' két fél megmaradt, a' ke- mény hartz után, elébbi állásaiban. 20- dikban reggel újra elkezdődött a' tsata a' Grochovi erdőskénél, melyet az Oroszok elfoglaltak, és temérdek számú ágyúiknak védelme alatt megátalkodva oltalmaztak. A' hartznak az éjtszaka ve- tett végett. Ma (21-ikben) reggel az Oro- szok Minsk és Vavró között vagynak hadirendbe kiállítva; a' hartznak meg- újulását minden pillantásban várhatni. — Feldmarsal Gróf Diebits egy rész- ről, és Hertzeg Radzivill 's General Chlopiczki más részről még a' leg- keményebb tűzben is kint forgottak a' tsata piatzon. General Chlopiczki egy igen fényes, noha sikertelen lovas megtámadást személyecen vezérlett. — A' sebesek száma rettenetes nagy; min- den Lazaretumok, kaszárnyák, bál-szá- lák, sok más közönséges épületek, és privát házak tellyesek velek. — A' Visz- tula bal partján General Dverniczki

19-ikben egy kis tsatában újra megver- te Vürtemberg Hertzegét, és 5 ágyúját elvette. — Az Országgyűlés folytatja most is tanátskozásait.

O r o s z O r s z á g.

A' Pétervári Journál Febr. 9-kéről a' következő emlékezetes Tsászári Nyilatkoztatást hirdeti: „Mi I Miklós Isten kegyelméből minden Oro- szoknak Tsászára és Egyedül Uralkodó- ja 's a' t. a' mult eszt. Dec. 12-iki (24- diki) Nyilatkoztatásunkban tudtára ad- juk vala minden Mi hív alattvalóinknak, hogy Lengyelországban egy pártütés támadt. Midőn Mi akkor igasságos bosz- szankodásunkban a' lázzasztók ellen, ké- szülnénk őket megzabolázni és megfe- nyíteni, azzal a' reménységgel vigasz- tattuk vala Magunkat, hogy a' megva- kítottakat és eltsábítottakat megmenthet- jük. Az igasságnak szava és hosszútü- résnek új bizonyosságai által próbáltuk őket visszatéríteni kötelességekre, és egyszersmind a' jó gondolkozásúak előtt lehetőséget nyitni reá, hogy a' zendülés- nek elhatalmazását meggátolnák és bol- dog ellent dolgozásáltal a' világnak meg- mutatnák, hogy nem az egész Lengyel nemzet az, ki az „Árulónak“ útála- tos nevét megérdemli. Mi meg vagyunk még most is róla győződve Magunkban, hogy ez a' szerentsélen nemzet csak egy- nehány gonosztévőknek áldozatja. De ezek a' hiteszegettek folyvást birják ke- zekben ott a' hatalmat, fegyvert zör- getnek Oroszország ellen, ösztönözik esztelenségekben az elpártolásra minden Mi hű alattvalóinkat, és végre a' f. H. 13-kán egy pártos és törvénytelen Or- szággyűlésben bátorzkodtak kihirdettetni, hogy a' Mi Házunknak uralkodása meg- szűnt Lengyelországban, és hogy a' Sándor Tsászártól visszaállított Lengyel

thronus más Monarchára várakozik. Ez a' vakmerő elfelejtése minden jussoknak és esküvéseknek, ez a' megátalkodás a' gonosz érzésben, tellyessé tette a' gonoszságnak mértékét. Itt a' szempillantás, hogy a' gyalázatosok ellen komolyságot végyünk elő és — a' tselekedeteknek 's tzeloknak legfőbb bíróját segítségül híván — parantsoltuk hív Seregeinknek, hogy a' pártosokra induljanak. Oroszok! Ebben a' fontos órában, midőn a' Mi az Atyának búsulásával, de egyszersmind a' kötelességét tellyesítő Fejedelemnek nyugodt állhatatosságával fegyvert vonunk Uralkodói székünknek betsülete és sérthetetlensége mellett, egyesítsétek Ti is buzgó imádságaitokat a' Miéinkel a' mindentudó igaz Istennek Oltára előtt. Áldja meg fegyvereinkét magoknak ellenséginknek javára; háritsa el hamar győzedelem által az akadályokat, mellyek az Ő jobbjá által Reánk bízott népek megnyugtató nagy ügyének gátot vetnek, és segítsen Bennünket — mihelyt a' pártosok által Orosz Országtól rövid időre elszakasztott birtok ismét vissza lesz szerzettve — annak jövő sorsát erős alapokra állítani, mellyek a' mi birodalmunk szükségeinek és javának megfelelőenek, és a' külön válásról álmodozó rossz érzésűek ellenséges koholatjainak örökre véget vethessenek. Hív jobbagyok! Ez a' tzel méltó tzelja a' ti fáradságitoknak és erőlködésteknek. Mi érettünk és a' Hazáért nem irtozniaztoktól, néktek szokástok. — Költ Sz. Pétervárbán Jan. 25 kén Kr. U. szület. 1831-dik Uralkodásunknak 6 dik esztendejében. (Alá írás) Miklós."

Ezen Nyilatkozatásból világos, hogy a' boldogtalan Lengyel Országot az Orosz Udvar, mihelyt meggyőzi, az Európai Országok sorából örökösen ki akarja

törteni és az Orosz birodalommal, meghódított tartomány gyanánt, egyesíteni.

A' Pétervári Journal ennek a' Tsászári Nyilatkozatásnak néminemű magyarázatjául a' következő tzikkelyt teszi utánna: „A' Tsászár mindent elkövetett, minden tanátszó és reábeszélő eszközöket megpróbált, hogy Lengyel Országnak békeszerető lakosait a' pártütés szükséges következésének a' háborúnak inségeitől megkémélje. De nagy lelkű tzeljainak minden próbatételei hasztalanok voltak, jósága és kegyelme el nem esmérte. — Ő Fge kimutatta jóakaró gondolkozását mindjárt a' Revolutio kiütésének első pillantásaiban, Maga eleibe botsátván Lubeczki Herceget és Gróf Jezierski Országkövetet, kik mind ketten Varsóból jöttek, hogy az Ország tsendességét olly váratlanul és kegyetlenül megháborító lázadásnak történeteit körülállásosan előterjeszsek Ő Fgének. Az ezeknek adott kegyelmes válaszban a' Tsászár a' törvényes rendnek visszaállítását és a' fő bűnösöknek megbüntetését kívánta, feltartván Magának ezekre nézve a' megkegyelmezés jussát, mellyet Ő liberaliter fogott volna gyakorlani. Azt nem engedti koronájának betsülete, hogy Concessiókra egyezését adja, kivált mikor azokat fellázadva és fegyveres kézzel kéri tőle. Ha a' Lengyelek Orosz Ország ellen felfegyverkeznek és Fejedelmek ellen hartzra kelnek: akkor ök magok az okai hazájok elpusztulásának, és az ő ágyúlövéseik azok, mellyek Lengyel Országot lerontják. — Ezzel a' válaszszal ment el Országkövet Jezierski Dec. 25 kén (Jan. 6-kán) Pétervárból. Míg a' Tsászár Pétervárbán illy nemes és törvényes hangon szóllana, az alatt Varsóban egy kiküldöttsége az Ország gyűlésnek egy heves Nyilatkozatást készített Orosz Ország ellen,

és tsupán General Chlopiczki, ki a zabolátlan vakmerőségű Demagogusokkal már alig bírt hartzolni, tudá megakadályoztatni annak nyilvános közrebotsátását. Jezierskinek megérkezésével Varsóba meglett a' Krizis, melly a' szerentsétlen Országnak sorsát végképpen eldönti. General Chlopiczki ki nyilatkozatván, hogy ő nem vezérli hazafiait az Oroszok ellen, és hogy a' Lengyel Nemzetnek nints jussa a' Királynak fogadottesküvését megszegni — a' hatalmat Jan. 6-kán (18-kán) letette. Az ő lelépése szabad mezőt nyitott a' Revolutionistáknak. Az Ország gyűlés az ő befolyásoknak leve hagyattatva. Jan. 8-kán (20 kán) Országkövet Soltyk Roman tanátsképpen feltevé, hogy a' Tsászárnak 's Királynak hívségére fogadott esküvést meg kell semmisíteni és a' Thronust üresnek hirdetni. Jan. 13-kán (25-kén) az Ország gyűlés elegy Ülésben elakará kezdeni a' Soltykiana Propositio felett a' tanátskozást, hanem azt új Vítatások szakaszták félbe; a' Demagogusoknak dühös lármája elnyomta a' gyűlés értelmesebb és mérséklettebb részének szavát. A' nagy lármának és zavarodásnak közepette a' Senatus Titoknokja Niemcevitcz egyszeriben egy Akta-darabot írt, mellyben az Országgyűlés bátorkodik Lengyel Országnak függetlenségét és a' Thronusnak ürességét declaralni azzal a' hozzátétellel, hogy jövendőben a' Korona annak fog ajánlítani, kit a' Nemzet reá méltónak fog tartani. Ezt az Akta-darabot egyszeriben aláírták a' Senatorok, 's a' Követek Házának tagjai és a' Fővezér Hertzeg Radzivil kit a' gyűlésbe e' végre meghívtak. Így koronázták meg a' Pártosok vagy a' Lengyel Nemzetnek úgy nevezett Képviselei Orosz Országnak legnagyobb megsértésével az igazságtalanságnak azon munkáját, melly ha-

zajokat a' háború minden rettenéséinek kiteszi. Ő Fge a' Tsászár ez erős környülállások között legalább vigasztalást lel abban a' gondolatban, hogy semmit nem kímélt 's mindent elkövetett a' mivel e' szomorú romlást megelőzni lehetségesnek látszott; fájlalván a' kéntelenséget, hogy szoros, de szent kötelességét tellyesítenie kell, nem fog nemes érsű szíve egy alkalmatosságot is elbotsítani, hogy kegyelme és mérséklése által bírói tisztjének rettenetes következéseit lágyítsa.“

Német alföldi Királyság.

Brüsszel Febr. 13-kán. A' Nemzeti Gyűlésnek Febr. 10-iki Ülésében heves vítatásokra adott alkalmatosságot a' Londoni Conferentziának legújabb Protokolluma (Febr. 7-ikéről, mellyben a' nagy Hatalmasságok megértvén, hogy a' Frantzia Udvar arra az esetre nézve ha a' Belgiumi korona Nemours Hertzegnek ajánlhatnák, előre kimondja az ajánlásnak el nem fogadását — végezik arra az esetre nézve ha a' Fejedelemség Leuchtenberg Hertzegnek offeráltatnék, hogy az öt nagy Udvarok ötöt Belgium Fejedelmének elesmérni nem fogják) Robaulx, Osy, és Lebeau Urak tudakozták a' Diplomatikai Biztosságnak Elölülőjétől van de Weyer Urtól, igaz e' hogy vagyon ilyen foglalatú Protokollum? és mit felelt a' Diplomatikai Biztosság a' Londoni Conferentziának ezen nyilvános bele avatkozást áruló Protokollumára? — de Weyer Ur mondá hogy a' Protokollumot a' Diplomatikai Biztosság visszaküldte Lord Ponsonbynak ki azt egyedül azaz társa Bresson Ur nélkül a' Conferentzia nevében közlöt. Lebeau Ur sajnálja hogy a' Diplomatikai Biztosság a' többi Protokollumokkal is így nem tselekedett.

A' Febr. 12 iki Ülésben a' Vice Elöl-ülő Gerlache Ur felolvasta az Elöl-ülőnek Chokier Urnak (ki Párisban va- gyon a' koronát Nemours Hertzegnek megajánló követséggel) Febr. 10 kéről irott levelét, mellyben jelenti, hogy a' Kö- vetségnek a' Frantzia külső Ministerrel több Conferentziái és a' Királnál néhány izben privátaudientziái voltak, de a' meg- ajánlott karonának elfogadása ellen igen nagyok a' nehézségek; kiváltképpen attól fél Lajos Filep Király, hogy benne nagyra vágyásnak nézik, hasonlónak a' Napoleonéhoz ki testvéreit és atyafiait idegen thronusokra ültette; és ő nem akarja hogy azzal vádoltassék, mintha a' fiának szerzendő korona kedvéért, kész lenne közönséges háborut támasztani. — Ezen levélnek felolvastatása után, Le- beau Ur felállott azzal a' javallattal, hogy a' Nemzeti Gyűlés egy Királyi Fő Helytartót tegyen, ki az Országot az- új és már egészen készen lévő Consti- tutio szerént királyi hatalommal igazgassa, mig a' választott király a' koronát elfo- gadván és a' Constitutorra megesküdván az uralkodást felvenné. — A' javallat meg- halgattatott, és a' Ház osztályjaihoz ki adattatott.

N a g y B r i t a n n i a.

London Febr. 16 kán. A' külső Mi- nisternél Febr. 15 és 16 napjain a' Ministe- rek Conferentziát tartottak a' Belgiumi dolgok felett.

Az Alsó Háznak Febr. 15-iki Ülésé- ben, Vyvan Ur előhozván a' Frantzia Országi Külső Ministernek Sebastiani Urnak Febr. 1 napjáról Brüsselbe irott levelét (l. M. Kur. 15. Szám), tu- dakozta, közölve vagyon e' hivatalosan ezen Aktadarab a' Britanniai Ministerium- mal? 's igaz e', hogy Frantzia Ország nagy Sereget gyűjt éjszaki határánál? —

Lord Palmerston felelt: 1.) hogy a' Brüsszeli Angluskövet igen is közlöt- te véle amaz Aktadarabot, és talán elég lesz ha többet erről nem mond. 2.) igaz, hogy Frantzia Ország tábort gyűjt éjszaki ha- tárán, de a' mi annak tzeljét illeti An- glia bizonyossá tétetett felőle, hogy Fran- tzia Ország az egész Világgal békességben kíván maradni.

M a g y a r O r s z á g.

V e r s e t z r ő l Febr. 15-dikén.

Szépen derüle fel a' szép vidékkel békoglalt Városunkra a' Nap, azon ör- vendetes nagy Inneplésre, mellyet sok millio hűséges alattvalók Nagy Lelkü Királyoknak Ditsőségesen Uralkodó I-ső F e r e n t z n e k Születése napja Innepén, tiszta szívekből eredő fohászkodások kö- zött a' mindenek Teremtőjéhez az Ő hosszú, 's milliokat boldogító élete fo- naláért szentelnek. Oh Nagy Nap! jöjj 's derülj fel nekünk még számtalanszor. — Ő Méltósága Fő Tisztelendő Mánui- lo v i t s M a x i m Ú r, a' Görög nem Egye- sült Anyaszentegyház Versetzi Megyés Püspöknek vala szerentséje igen szépíz- lésű móddal megújítani Keresztényei szí- veikben Ditső Uralkodónk eránt vonzó érzéseit. Maga a' fent nevezett fő Pász- tor Pénteken, az az Inneplés napja előtt Fő Templomában megjelent a' dél utáni Isteni szolgálaton. Következendő Nap Ő Ts. Kir. Felségének Születése Innepén Maga tartotta a' Nagy Misét számosabb Papságával, itten jelen valának minden hivatalú díszes Férjfiak, valamint Ka- tonai, úgy Polgári rangúak is. Ezen nagy Isteni szolgálaton Maga Ő Mga M a n u i l o v i t s M a x i m Ú r a' Te Deumot három nyelven ékes hangjával énekelé el, Rátzúl, Görögül és Oláhul; ennek- utánna ez az Ének harsogotta' Templom falain Rátzúl „Gott erhalte Frantz den

Kaiser". Az Istenhez bocsátott ájtatos szívű Fohászok alatt Schneller könnyű lovas Regimentje, 's a' polgári Katonák tisztelkedtek sűrű lövöldözésekkel, 's a' mozsarak is dörgöttek. Elvégezvén az Isteni pompás szolgálatot, tágas Rezidentiájában haza kísértetelt Ő Mlga a' Püspök számos Papságától, és díszes szolgálatban való Férjfiaktól. Így a' szívnek hosszú életet Ő Felségeért I. ső Ferentz Királyunkért kívánó mondásai között megérkezett az Ebéd. Ő Méltósága a' Megyés Püspök Úr ezen nagy Inneplésen nyoltzvannál több érdemes Úri Vendégeket tisztele meg fényes ebédjével. Ezen Vendégség között legelőször a' Megyés Püspök Úr ivott Ő Felsége Ditsőségesen Uralkodó Első Ferentz Királyunknak hosszú életéért, és hogy az Isten minden kedvetlenségtől őrizze meg; az után Felséges Karolina Királyné, és az új megkoronázott Ferdinánd Királyunk tartós egészségéért, ennek folytában Fő Hertzeg Jó'sef Nádor Ispányunk, és az egész Tsász. Kir. Familia Eletének sok és számtalan Esztendőkre való kiterjedéséért. Iparkodván a' megyés Püspök Úr illy nagy öröm Inneplésű Napot hozzá illő nagy vigszággal eltölteni; fényes Bállal is megtisztelvé Vendégeit, és azoknak familiájit; a' mellyre 230 Személyeket fogadott el szívességével; a' tántzó Szála új módi ízléssel vala elkészítve, Ő Felsége nagy tekintetű Képét egy Menyezet alatt szepvirág koszorúk vették körül, 's három nyelven írt Aláírásokkal, Magyarúl, Németül, és Rátzúl.

II-dik híradás; a' magyar tudós Társaságról.

Pesten, Febr. 15. 1831.

A' magyar tudós Társaság igazgató tanácsának 1830 ban Novemb. 17. Po-

sonban tartott első ülésében Elölülőnek választatott M. Gróf Széki Teleky Jó'sef Ts. Kir. arany kultsos Úr, Kir. Tábla-Bárója Ns. Szabolts Vármegye Főispánja; Másod előlülőnek M. Gróf Sárvári Felső Vidéki Széchenyi István Ts. Kir. aranykultsos Úr, több rendek' vitéze, kik' elválasztását már Ő Felsége is kegyelmesen megerősíteni méltóztatott. Helybeli és vidéki rendes tag, kiknek száma idővel 42 lehet, most választatott 23. Ezek' kiválasztásában az Igazgató Tanácsot a' következő tekintetek vezérelték: 1. A' helybeli rendes tagok csak a' Pesten Budán vagy közel lakó Irók közül választathatók, mivel heteként egyszer ülést kell tartaniok. 2. A' nyelvtudomány osztályába helybeli most eleinte 3; vidéki 4 lépik, a' többi osztályokba kettő, kettő. 3. Rendes taggá, tudományáról 's különösen magyar nyelven kiadott munkái által isméretes Iró lehet, kitől egyszer'smind folyvást lévő buzgó munkálkodást várhatni 4. A' melly osztályban kielégítő munkájú Iró nints, ott a' hely későbbig üresen marad. A' tudományok 6 fő osztályához választható magyar Irók névsora bizonyosságot tesz arról, hogy némelly osztályra több közül lehet választani; némellyhez pedig szorosán oda tartozó nints annyi, mennyit az említett szám, feljebbi pontokhoz képest kíván, ennél fogva az találtatott most a' társaság megindítása elején leginkább tzelhoz vezetőnek, hogy a' tudományok osztályaiba nevezendők szabadabb tekintetekkel választassanak 's így az eddig elé legtöbb Irót nevelt nyelv-tudományból olyan; kinek más osztályhoz tartozó munkája is ditsérhető, ezen másba is kinevezethessék; a' ki tehát aesthetikai értekezéseket is írt,

ámbár

ámbár egyébaránt költő vagy nyelvtudós, léphet a' filozofia osztályába, ismét költő vagy nyelvtudós, kitől életírás, nyelvtörténete 's egyéb hisztóriai tárgy forog kézen, a' történetírásába; vagy a' ki mint Professor más nemben tanít eddig mutatott munkájáénál, iskolája ágazatjába is kinevezhető. Az osztályok tulajdon határain belől inkább lévő Irókat az idő majd e' hézagok látása által is később fogja szűlni. Egyéb-iránt az, ki mikép él a' nyelvvel, tekintetbe nem vétetett, hogy a' külön színű társak jobban fejtsék ki megindult forrását. Mind ezen előre botosítottaknál fogva, a' választás következő lett:

A' magyar tudós Társaság rendes tagjai.

A' nyelvtudományban.

Helybeliek. 1. Kisfaludy Károly, több Ns. Vgyék Tablabírája.

2. Vörösmarty Mihály, Kir. Táblai Ügyvéd, 's a' Tudományos Gyűjtemény Redactora.

3. Schedel Ferentz, Orvos Doctor 's többkülföldi társaságok tagja. Kisfaludy Károly, Nov. 21-kén meghalálózván; helyébe az Igazgató-tanáts Dec. 12-kén volt második ülésében Vörösmarty Mihály Urat léptette.

Vidékiek. 1. Kisfaludy Sándor, több Ns. Vármegye Táblabírája.

2. Kölcsey Ferentz, Ns. Szathmár Várm. Aljegyző.

3. Horváth Endre, Pázmándi Plébános, Győr Vármegyében.

4. Guzmics Izidor, Sz. Benedek Szerzetében Theol. Professora, Pannonhegyén.

A' Filozofiában.

Helybeliek. 1. Döbrentei Gábor, Budai Kerületbeli K Másod

Tartomány Biztos; több Ns. Várm. Táblabírája.

2. Imre János, Egri megyebeli Pap, Filozofia 's Theol. Doctora, a' M. K. Universitásnál Filozofia Professora 's Ns. Heves Várm. Táblabírája.

Vidékiek. 1. Berzsenyi Dániel Ns. Somogy Vármegye Táblabírája.

2. Szilasy János, Szombathelyi megyebeli Pap, 's a' Szombathelyi Lyceumban Filozofia Professora.

A' történetírásban.

Helybeliek. 1. Horvát István, Philos. Doctora, több Ns. Várm. Táblabírája, a' Nemzeti Muzéumnál a' Széchenyi Országos Könyvtár Örzője.

2. Petrovics Fridrik, Hites Ügyvéd.

Vidékiek. 1. Kazinczy Ferentz, több Ns. Várm. Táblabírája.

2. Kis János, a' Dunán tullévő Kerületben Evang. Superintendens Soproni első Predikátor 's több Ns. Várm. Táblabírája.

A' mathesisben.

Helybeli. 1. Tittel Pál; Egri megyebeli Pap, Filoz. Doctora, a' M. Kir. Universzítás Csillagvizsg. tornya Igazgatója 's Csillagtudomány Professora.

2. A' második hely bétöltése későbbre maradt.

Vidéki. 1. Bitnicz Lajos, Szombathelyi megyebeli Pap, Filoz. Doctora, a' Szombathelyi Lyceumban Mathesis és Magyar nyelv Professora, a' Boroszlói tudós társaság tiszt. tagja 's Ns. Vas Várm. Táblabírája.

2. A' második hely bétöltése későbbre maradt.

A' törvényben.

Helybeli. 1. és 2-dik későbbre halasztatott.

Vidékiek. 1. Szlemenics Pál, Törvény Doctora, a' Posoni Kir. Academiában magy. törvény Professora 's Ns. Poson Várm. Táblabírája.

2. Köteles Sámuel, a' Nagy-Enyedi Reform. Collegiumban Filoz. Professora, ki e' nembe a' törvény tudományok filozófiájához tartozó munkáji tekintetéből tétetett.

A' természet tudományban.

Helybeliek 1. Gebhard Ferentz Orvos Doctor 's a' Pesti M. Kir. Universzitásnál Theraphia Professora.

2. Bugát Pál; Orvos Doctor, a' Pesti M. K. Universzitásnál Professor

Vidékiek. 1. Horvát József, Ns. Hont Várm. Rendes Orvosa.

2. Balásházy János, Ns. Zemplin Vármegyei Al Szolgabíró.

Ezek most, Febr. 14-dikén kezdék M. Gróf Teleki József Úr' előlülése alatt gyűléseiket, mellyekben a' munkálódások elintézései mellett tiszteletbeli és levelező tagok lesznek kinevezve, 's titoknak és segédjegyző választva. Megelőzte üléseiket az Igazgató tanácsé, melly a' Nádor Ispán Ó Ts. Kir. fő Hercegsége mint pártfogó rendelkezéséből, az Elölülők eránti királyi kegyelmes megerősítés elérkezéséig Nagy Mélt. Gróf Cziráky Antal Országbírája 's a' t. Ó Exclja előlülése alatt Febr. 2-dikán, 6-kán és 13-dikán tartotta üléseit, 's azokban egyéb dolgok között a' pénztárét elrendelte, melly mellé Pénztárnoknak még Posoni első ülésében Helmezy Mihály Kir. Táblai Ügyvéd Urat, Ns. Csongrád és Szatmár Várm. Táblabíráját nevezte ki, midőn az ellenőrséget Mélt. Gróf Széchenyi István Úr vállalta magára; szálást fogadott Pesten Deron háznál a' Dunára néző első emeletben, hogy

majd Sz. György napon túl a' társaság minden üléseit ott folytathassa.

III-dik híradás, a' magyar tudós Társaságról

Pesten, Febr. 17-kén 1831.

A' rendes tagok, M. Gróf Teleki József Fő-Ispán Úr 's a' t. előlülése alatt, 15-ikén tartott második, ülésekben, tiszteletbeli tagúl, tizenkettőt választottak a' rendszabások szerint rejtett voksolással, kik között hat, Pestről és Budáról, a' tisztelt Elölülő Úr meghívására, Febr. 16-kán a' harmadik ülésben már jelen volt, így most ök és a' rendes tagok által ismét négy tiszteletbelinek választása ment, hasonlólag rejtett voksokkal végbe. Mind a' két ízben a' voks többsége e' következőket érte, a' kik' nevei betűrendben adatnak elé, melly módot a' társaság ezután minden tagjai előszámlálásokor megtartani kíván:

Bene Ferentz, Ts. Kir. Tanácsos, Orvos-Doctor, a' M. Kir. Universzitásnál Professor, 's az Orvosi Kar' Seniora.

Budai Esaiás a' Tiszán túl lévő Kerületb. Reform. Superintendens, Debreczeni Predikátor.

Desseffy József Gróf, több Ns. Várm. Táblabírája.

Döme Károly, Posoni Kanonok 's a' Sz. Imre Szeminariuma Igazgatója.

Fáy András, több Ns. Várm. Táblabírája.

Görög Demeter, Ts. Kir. aranykultsos, Udv. Tanácsos, Sz. István Ap. Kir. Rendje közép keresztese.

Janovich Miklós, több Ns. Várm. Táblabírája.

Kopácsy József, Veszprimi Püspök, val. bels. titk. Tanácsos, Septemvir, a' Fels. Magyar Királyné Cancellarius.

Kresznerics Ferentz, Szombathelyi megyebeli Pap, Filoz. Doctora, Kemenes-aljai Alesperest, Sági Plébános.

Kolosvári Sándor, Veszprimi Kanonok, több Ns. Várm. Táblabírája.

Mednyánszki Alajos Báró, Ts. Kir. aranykultsos, M. Kir. Helytartói Tanácsos.

Ragályi Tamás, több Ns. Várm. Táblabírája.

Schedius Lajos, Ts. Kir. Tanácsos, a' M. Kir. Univers. Aesthetica Prof. több Ns. Várm. Táblabírája, a' Charcoviai, Göttingai, Jenai tud. társ. tagja, a' Filozofia Kar' Seniora.

Szepessy Ignátz, Báró, Pécsi Püspök, val. bels. titkos Tanácsos.

Teleki Ferentz Gróf, Ts. Kir. Aranykultsos, Paszmoson.

Wesselényi Miklós Báró, több Ns. Várm. Táblabírája.

Még a' harmadik ülésben, boldogult Kisfaludy Károly, kitünő társ helyébe, e' nagy gyűlés, Szemere Pál Táblabíró Urat választotta a' Nyelvtudomány osztályába.

IV-dik híradás, a' magyar tudós Társaságról.

Pesten Febr. 22-ikén 1831.

A' tiszteletbeli és rendes tagok' ülése Febr. 16-ikán, és 17-ikén Mélt. Gróf Teleki Jó'sef Fő Ispán Úr 's a' t. elől. ülése alatt folyt. A' harmadik ú. m. Febr. 16-kán tartott ülésben egyéb tárgyak között, felolvastatott Tek. Horvát István Úrnak a' M. Gróf Elölülő Úrhoz írt levele, mellyben a' társaság iránt tisztelettel 's elömenetele szíves óhajtsával kijelenti, hogy ő, sok foglalatosságai miatt, a' néki kijegyzett helyre nem léphet, a' mit a' társaság sajnálkozva fogadott. A' negyedik nagy gyűlésben, husz hazai levelező tag válasz-

tása következett, a' rendszabáshoz képest ismét rejtett voksolással. Felénél több vokst e' következők nyertek:

Balog Pál, Orvos Doctor.

Bajza Jó'sef, hites Ügyvéd.

Bártfay László, M. Gróf Károlyi György Ur' titoknoka 's Táblabíró.

Beszédes Jó'sef, Sárközi Igazgató Vízmérő.

Czúczor Gergely, Sz. Benedek rendén lévő Pap, Ekesszóllás Prof. Komáromban.

Deáki Sámuel, Számvevő tiszt, az Erdélyi Kormányshéknél.

Dohovics Bazil, Alesperest, Ungváratt.

Ercsei Dániel, Filozofia Profes. Debreczenben.

Forgó György, Orvos Doctor, Ns. Pest Pilis és Solt Várm. rendes Orvosa, 's Táblabíró.

Gévay Antal, a' Ts. Kir. Bétsi Könyvtárnál Scriptor.

Gróf Kemény Jó'sef, az Erdélyi Kir. Kintstartóságnál Titoknok.

Kiss Károly, B. Mariássy gyalog ezerebéli Fő Hadnagy.

Márton Jó'sef, magyar nyelv és literatura Prof. a' Bétsi Ts. Univerzitásnál, Ns. Bereg Várm. Táblabírája, 's a' Magyar Kurír Irója.

Nyiri István, a' S. Pataki Ref. Collegiumban Filoz. Professor.

Perger János, hites Ügyvéd, 's Táblabíró.

Stettner György, hites Ügyvéd, 's Táblabíró.

Szalai Imre, Szombathelyi megyebeli Pap, Filoz. és Theol. Doctora, a' M. Kir. Univerzitásnál Theologia és Egyházi Ekesszóllás Prof.

Szeder Fábrián, Sz. Benedek rendén lévő Pap, Filoz. Prof. Pannonhegyén.

Szenvey Jó'sef.

Thaisz András, hites Ügyvéd, 's Táblabíró.

Külföldi levelező tagjaivá ezuttal tsak a' társaság Ts. Kir. Udvari és Státus-tanátsos **Hammer Jó'sef**, és Superintendens **Fessler Ignátz** Urakat nevezte ki.

Ez után, még ugyan e' gyűlésben, az alaprajzban kijegyzett munkálódás tárgyaihoz mi móddal leendő fogás iránt, a' javallat adást, a' Mélt. Gróf Elölülő Úr, négy kiküldöttség közt ekképen osztá fel.

A' társaság' folyó írása szerkesztésére nézve:

A' tiszteletbeliek közül: Gróf **Dessewffy Jó'sef** A' rendes tagok közül: **Döbrentei Gábor**, **Kazinczy Ferentz**, **Kisfaludy Sándor**, **Kölcsey Ferentz**, **Tittel Pál**.

A' szótár és grammatica tárgyában.

A' tiszteletbeliek közül: **Schedius Lajos**. A' rendes tagok közül: **Horvát Endre Imre János**, **Petrovich Fridrik**, **Szemere Pál**, **Vörösmarty Mihály**.

A' társaság évkönyvei kiadására nézve.

A' tiszteletbeliek közül: **Fáy András**. A' rendes tagok közül: **Gebhardt Ferentz**, **Kis János**, **Szlemenics Pál**.

Jutalom kérdés sorára 's az esztendőnkint kijött magyar könyvek megítélésére nézve.

A' tiszteletbeliek közül: **Jankovich Miklós**. A' rendes tagok közül: **Balás-házy János**, **Bitnitz Lajos**, **Guzmics Izidor**, **Horvát Jó'sef**.

Febr. 20-dikán Mélt. Gróf **Teleki Jó'sef** Fő Ispán Úr 's a' t. elölülése alatt, elegyes ülés lévén, az Igazgató Tanátsnak abban megkívántató számmal megjelent tagjai, a' tiszteletbeli és rendes tagok, együtt, a' rendszabások szerint rejtett voksolással **Titoknokot** és **Segédjegyzőt** választottak. Felolvastatta ebben elebb a' Mélt. Gróf Elölülő Úr az 1828-beli Kiküldöttség' 5 dik munkájából, mellyet Felséges Urunk hasonlóképen kegyelmesen megerősíteni méltóztatott, a' II dik szakasz ezen első pontját. A' titoknok számára olyan fizetést, a' milyent hivatala, ha egészen külön vétetik, megkívánna, még most adni nem lehetvén, eleinte azzá más hivatalbeli is választathatik. Igy most ezt a' voksolás követte 's annak többsége, **Titoknokul**, **Budai Kerületbeli Tartományi Bízto** **Döbrentei Gábor** Urat, **Levéltárnok** nak egyszers'mind **Segédjegyzőnek** pedig hasonlólag voksok többsége **Schedel Ferentz Orvos Doctor** Urat választotta. Ugyan ezen ülésben a' N. Mélt. Igazgató tanáts a' természet tudományok osztályához 3-ik tagnak **Schuster János Orvos Doctor** Urat, a' M. Kir. Univerzitásnál **Chemia Professorát** nevezte ki, hogy a' Helybeli Tagok, héti ülésekben megkívántató teljes számmal lehessenek.

Másfél árkus Újság, és az 1850-dik Eszt. T. Érd. Előfizető Urak nevei **Lajstromának** végezete, **Félárkuson**.

Szerkesztető és Kiadó **Marton Jó'sef**, Professor. (Landstrasse Nro 273.)

Nyomtató: **Nemes Haykul Antal**. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)